

Politieagent Kees van Wijngaarden vertelt

Tekst overgenomen uit rubriek Verdwenen Soest

Gepubliceerd 05-09-2007

Vandaag een foto waarop "oude" en "nieuwe" agenten van het politiekorps van Soest staan afgebeeld. De foto is gemaakt in 1950 bij het afscheid van de legendarische politieman Kees van Wijngaarden. Hij heeft bij het korps in Soest twintig jaar zijn beste krachten gegeven.

Hij stond bekend als een man die weinig bekeuringen maakte maar wel krachtig en met gezag optrad als dat nodig was. Als agent begonnen en als brigadier geëindigd. In 1950 nam Kees van Wijngaarden afscheid van het Soester Politiekorps. Een voortijdig afscheid want Van Wijngaarden had nog wel enige jaren bij de politie willen blijven. De toenmalige minister van Binnenlandse Zaken, mr. J. van Maarseveen had een maatregel bedacht om in één klap landelijk een groot aantal agenten die de leeftijd van vijfenvijftig jaar hadden bereikt te ontslaan. Landelijk kregen 2500 politiemensen ontslag voor 52½% van het laatst verdiende loon. Dit alles om plaats te maken voor jongeren.

Kees van Wijngaarden agent gemeentepolitie Soest

Begin 1930 is Van Wijngaarden in Soest gekomen. Er stond een advertentie in het politiebld waarin sollicitanten werden opgeroepen voor de functie van agent van politie in de gemeente te Soest. De crisisjaren waren al begonnen Van Wijngaarden verwachtte dat er veel belangstelling zou bestaan en dat klopte ook. Er waren zo'n 200 sollicitanten voor dat ene baantje. Na selectie bleven er maar drie over waartoe hij behoorde. Op een dag lag er een brief in de bus waarin van Wijngaarden werd

uitgenodigd bij inspecteur Schreuder en burgemeester Deketh te verschijnen. Zo ging dat in die dagen. Hij op Soest aan. Werd aangenomen en op 1 mei 1930 zou mijn werk in Soest een aanvang nemen. Dat ging mooi niet door want in huize van Wijngaarden in Wanneperveen werd juist rond die datum een derde baby verwacht. Het is een meisje geworden (Nellie). In Soest deden ze er gelukkig niet moeilijk over want ik kon een maandje later beginnen.

Van Wijngaarden is 1895 geboren in Steenwijk. Van school af bekwaamde hij zich in de schoenmakerij van zijn broer met het repareren van schoenen. Na een paar jaar ziet hij het schoenenlappen bepaald niet als zijn levenswerk. Hij wil vastigheid en gaat een jaar in de leer bij de inspecteur van politie in Steenwijk met extra schriftelijke lessen en in de avond thuis studeren en hele en halve wetboeken uit het hoofd leren.

Een jaar later kreeg hij een baan als agent van politie aangeboden in Steenwijk. Hij kon ook naar Meppel. Van Wijngaarden had juist van zijn spaargeld een kast van een huis gekocht voor zeventienhonderd gulden. Hij en zijn vrouw kozen voor Steenwijk. Achteraf geen wijs besluit. Je bent zo eigen met iedereen. Het is niet verstandig om als beginnend politieman te beginnen in de plaats waar je geboren bent.

Bromsnor

Na zeven jaar, in 1926, kan hij bij de politie in Wanneperveen komen als enige agent in het dorp. In Wanneperveen, vertelt hij in een interview met de Soester Courant, heb ik een heerlijke tijd gehad. Daar was ik een soort Bromsnor. Je deed praktisch alles met de burgemeester samen. Ik had maar één collega en die was rijksveldwachter. Je was vertrouwensman voor de bevolking Je hield toezicht bij het perenplukken van bomen die de burgemeester had laten planten en dus eigendom van de gemeente waren.

Zijn vrouw moest op doktersadvies meer naar een bosrijke omgeving, de uiteindelijke reden om te solliciteren. Van Wijngaarden kwam op de Korteweg te wonen en verdiende in 1930 een salaris f 2100.= per jaar. In Soest woonde toen nog maar zo'n 13.000 mensen. Wij hadden ons Soest een kleine stad voorgesteld, maar het was niet meer dan een afgelopen dorp. De uitrusting van het politie-apparaat stelde niet veel voor. De politie was nog niet in bezit van auto of motor, alle vervoer ging met de fiets.

Soest had indertijd veldwachterswoning aan het begin van de Birkstraat met een EHBO kist en twee cellen. In 1937 overleed vrij onverwachts majoor H.J.van Leeuwen. Na zijn overlijden is van Wijngaarden op deze politiepost komen wonen. Af en toe kwam vader met arrestanten die wat tegen sputterden, vertelt zijn dochter. Als moeder ze door het raam zag aankomen ging ze gauw helpen ze pakte flink aan het geboefte achter slot en grendel te krijgen.

Oorlog

In de oorlog veranderde veel, zei van Wijngaarden. Evacuatie, veel angst en verandering van mentaliteit. Van Wijngaarden was een "goeie". Zonder zich op de borst te slaan heeft hij veel mogen en kunnen doen. Hij heeft drie Joden bij een

vriend kunnen onderbrengen en verder kunnen verzorgen. Van andere Joodse mensen wist hij waar ze zaten. Er waren erbij die gek werden van het binnenzitten. Dan ging ik in uniform 's avonds met ze wandelen of fietsen. Nooit last gehad. Meerdere malen waarschuwde hij de bevolking vooraf dat er een razzia op komst was. Zelf hebben ze een joods meisje van vijf jaar in huis gehad dat na de oorlog door haar ouders werd afgehaald. Ondanks prachtige beloften hebben zij van die mensen nooit meer iets gehoord. Dat doet soms natuurlijk wel pijn maar als zo'n zeldde situatie zich weer zou voordoen zou hij precies hetzelfde weer doen. Er waren ook wel grappige situaties. In de oorlog werd er stiekum naar de Engelse zender en Radio Oranje geluisterd. Van Wijngaarden had zijn radio toestel niet ingeleverd. De radio zat verstopt in een tafeltje. Op een avond zaten ze met een stel buurtgenoten vol spanning te luisteren. Opeens, plomp, plomp, plomp, om het huis, er wordt gebeld. Paniek, vlug het tafeltje weggewerkt in een hoekje. We doen de voordeur open en daar staat boer Bertus Hagen van de Henriette Blaekweg op zijn klompen die vrolijk komt vertellen dat er bij hem een dochter is geboren.

Gezag

Van Wijngaarden was een politieman met gezag. Hij wist driftkoppen tot bedaren te brengen. De agressie uitte zich ook op de voetbalvelden in Soest. In de dagrapporten van zondag 6 december 1931 lezen we. "Wordt assistentie verzocht, door de scheidsrechter, welke de voetbalwedstrijd Soest-Voorwaarts geleid had en door Soest verloren is met 2-3, omdat hij gemolesteerd werd door het publiek. De scheidsrechter F.J.Stoflen, wonende in Utrecht is door mij, Van Wijngaarden, zonder verder incidenten, naar de halte Nieuweweg gebracht. Hij werd tot daar door ongeveer 50 a 60 mensen gevolgd." In het dagrapport van 25 juni 1933 te 17.10uur "Wordt namens het Bestuur van voetbalvereniging ESVAC assistentie in het Burg.Dekethpark verzocht. Gaat Van Wijngaarden er heen en bleek hem, dat "eenige supporters van Scherpenzeel, het voetbalterrein tijdens het spelen waren opgelopen om den scheidsrechter te mishandelen. Op verzoek heb ik mij tot na afloop van de wedstrijd op het terrein opgehouden, zonder dat er wanordelijkheden zijn voorgevallen."

Ook na zijn pensionering heeft Van Wijngaarden zich maatschappelijk en in de sport verdienstelijk gemaakt. Gemoedelijk en algemeen bekend als ***Ome Kees die altijd raad weet.***